

PARSHAT BAMIDBAR 2019 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

1. BAMIDBAR 1:1 – IN THE WILDERNESS

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי

“God spoke to Moses in the wilderness of Sinai”

2. MIDRASH RABBA 1:7 – MAKE YOURSELF INTO A DESERT

כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר: במדבר סיני

Whoever does not make themselves like a desert [that is] “hefker” is not able to acquire wisdom and Torah; for this reason it is written “in the desert of Sinai”.

3. EITZ YOSEF – LOWER YOURSELF FOR THE STUDY OF TORAH

ר"ל שאינו חושש לגופו מרוב התמדתו בתורה. שצריך האדם להמית את עצמו על דברי תורה. ולהיות שפל ועניו ללמוד מכל וללמד לכל כי אין התורה נמצאת בגסי הרוח.

This means to say that he is not concerned for his physical needs as a result of his devoted attention to Torah study. A person is required to negate himself for the words of Torah, and to be low and humble – to learn from everyone, and to teach everyone – as Torah is never found among those who are conceited.

4. MISRASH RABBA SHEMOT 29:9 -- TRANQUILITY

אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן, כשנתן הקדוש ברוך הוא את התורה, צפור לא צנח, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו קדוש קדוש, הים לא נודעעע, הבריות לא דברו, אלא העולם שותק ומחריש, ויצא הקול: אנכי ה' אלהיך.

Said Rabbi Abahu in the name of Rabbi Yochanan, When God gave the Torah, no bird chirped, no fowl fluttered, no ox bellowed, the angels did not fly, the seraphs did not utter the Kedusha prayer, the sea did not roar, the creatures did not speak; the universe was silent and mute. And then the voice came forth “Anochi Hashem Elohecha” – I am the Lord your God.

5. PAUL BOWLES – THE BAPTISM OF SOLITUDE (1963)

Immediately when you arrive in Sahara, for the first or the tenth time, you notice the stillness. An incredible, absolute silence prevails ... as if the quiet were a conscious force which, resenting the intrusion of sound, minimizes and disperses sound straightaway. Then there is the sky, compared to which all other skies seem fainthearted efforts. Solid and luminous, it is always the focal point of the landscape. At sunset, the precise, curved shadow of the earth rises into it swiftly from the horizon, cutting into light section and dark section. When all daylight is gone, and the space is thick with stars, it is still of an intense and burning blue, darkest directly overhead and paling toward the earth, so that the night never really goes dark.

[Being there] is a unique sensation, and it has nothing to do with loneliness, for loneliness presupposes memory. Here in this wholly mineral landscape lighted by stars like flares, even memory disappears... A strange, and by no means pleasant, process of reintegration begins inside you, and you have the choice of fighting against it, and insisting on remaining the person you have always been, or letting it take its course. For no one who has stayed in the Sahara for a while is quite the same as when he came.

6. WILFRED THESIGER "ARABIAN SANDS" (1959) – "A LIFE UNHAMPERED BY POSSESSIONS"

In the desert I ... found a freedom unattainable in civilization; a life unhampered by possessions, since everything that was not a necessity was an encumbrance. I ... found, too, a comradeship inherent in the circumstances, and the belief that tranquility was to be found there. I ... learnt the satisfaction which comes from hardship and the pleasure which derives from abstinence: the contentment of a full belly; the richness of meat; the taste of clean water; the ecstasy of surrender when the craving for sleep becomes a torment; the warmth of a fire in the chill of dawn.

7. SEFAT EMET (BAMIDBAR 1:5) – PUTTING YOURSELF AT GOD'S MERCY

ובמדרש נמשלה תורה במדבר שצריך להיות הפקר כמדבר כמ"ש וממדבר מתנה משל לנשיא שנכנס למדינה וברחו כו' למדבר וקיבלו בכבוד כו'. פי' דבר היא מנהיג ומושל. ומדבר הוא להיות נכנע תחת המנהיג. והיינו שאדם מבטל עצמו שאין לו שום כח ופעולה בלי חיות השי"ת.

In the Midrash, the Torah is compared to the wilderness, in that one needs to be "hefker" (free, unattached, ownerless) like the wilderness. The Midrash tells of a prince who entered one city after another only to see the people flee before him, until he came to a ruined city (a "midbar"), where he was greeted with praise. Said the prince: "This is the best of all the cities. Here I will set my throne." The word "midbar" comes from a root meaning "to lead" or "rule." The "midbar" is one who acquiesces to that rule. That is to say, a person should empty oneself such that he has no strength or initiative save for the live force of God.

8. MAHARAL – UNDERSTANDING WHAT YOU ARE LACKING

למדנו שהתורה הינה יצירה רוחנית, מחוץ למושגים הגשמיים שלנו. אם האדם רוצה להצליח לקבל תורה, עליו למעט עצמו [כמו מדבר] ורק אז יש אולי סיכוי שיצליח לקבל תורה. הדרך לקבל תורה אמיתית, רוחנית, שהיא דבר ה', ולא תורה שהיא יצירה אנושית, פרי דמיונו ומושכלו של האדם הגשמי החומרי, בעל נטיות, נגיעות אישיות ותאוות, היא אך ורק אם האדם ימעט עצמו ודעתו בפניה ויעשה כלי קיבול בפניה, כלי שאין לו משל עצמו ... כי צריך האדם להכיר חסרונו בעצמו, בהיות כי עיקר החלטת נתינת התורה לו הוא כדי להשלים חסרונו, ואם ידמה בדעתו שהוא שלם ואינו בעל חסרון אין שייך בו השלמה כלל ולזה הכניסו חז"ל (באבות פ"ו) תוך מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם המכיר את מקומו, שאין האדם כדאי לקנות את התורה זולת שיכיר חסרונו הדבק בו כאשר אין לו התורה.

9. MECHILTA (SHEMOT) – WHY WAS THE TORAH NOT GIVEN IN THE LAND OF ISRAEL?

מפני מה לא ניתנה תורה בארץ ישראל? שלא ליתן פתחון פה לאומות העולם, לומר לפי שנתנה בארצו לפיכך לא קבלנו עלינו. דבר אחר: שלא להטיל מחלוקת בין השבטים, שלא יהא זה אומר בארצי נתנה תורה וזה אומר בארצי נתנה תורה, לפיכך נתנה במדבר, דימוס פרהסיא במקום הפקר.

Why was the Torah not given in the land of Israel? So that the peoples of the world should not have the excuse for saying: "Because it was given in Israel's land, therefore we have not accepted it." Another reason: To avoid causing dissension among the tribes [of Israel]. Otherwise one might have said: the Torah was given in my territory [and not yours]. Or the other might have said: the Torah was given in my territory [and not yours]. Therefore, the Torah was given in the Midbar – a place belonging to no one.

10. ALEKSANDER REBBE – APPRECIATING GOD

כאשר האדם צמא מאד למים ונפקחו עיניו ורואה באר מים חיים ושותה ממנו, הוא מרגיש חסדי הש"י שהזמין לו מים חיים חנם, ובלא טורחו ועבודתו ישתה לצמאו, כן אם האדם מבין שמצדו אי אפשר להשיג שום השגה בתורה, רק מה שחננו ד' מתנת חנם הוא הדעת, אבל מצד עצמו אין לו כלום, אז בלי ספק לא יתגאה ח"ו בתורתו.

11. LUBAVITCHER REBBE – EVEN TORAH IS A DISTRACTION WHEN STUDYING TORAH

פרשת במדבר נקראת תמיד לפני חג השבועות, ועל כן היא בגדר הכנה לקבלת התורה. ידוע, שתוכנה של כל פרשה בתורה מרומז בשמה. עלינו למצוא אפוא בשם הפרשה את הקשר לחג השבועות. אולם כאשר אנו מתבוננים בשמה של הפרשה - "במדבר", ובמיוחד בהמשך - "במדבר סיני" - נראה לכאורה, שזהו ההפך מהכנה לקבלת התורה. 'מדברי' מבטא לכאורה מצב בלתי-רצוי - שהרי מדבר הוא מקום בלתי-מיושב, שאינו מצמיח דבר. 'סיני' הוא מלשון שנאה, כפי שאומרים חז"ל: למה נקרא שמו סיני? "שירדה שנאה לעולם עליו". איך ייתכן אפוא, ש"מדבר" ו"סיני" יהיו הכנה למתן התורה?

הדברים יובנו על-פי התנאים הנחוצים ללימוד התורה. ההכנה העיקרית לקבלת התורה היא פינוי הדעת מכל ענייני העולם, כדי שלא יבלבלו את האדם מן העיסוק בתורה. אדם הרוצה ללמוד תורה, צריך לגשת אליה בהיותו מנותק לחלוטין מכל דבר שעלול להסיח את דעתו. ההתנתקות הנדרשת היא לא רק מענייני עולם ומעניינים שמחוץ לתורה, אלא **אף מענייני התורה שאינם שייכים לנושא הנלמד**. אמנם מטרת הלימוד היא 'ללמוד וללמד', וגם כל חלקי התורה קשורים ואחוזים זה בזה, אבל כל אלה הם שלב שני בלימוד, ואילו כאשר האדם ניגש אל הלימוד, עליו להתרכז אך ורק ב'ללמוד' ולנתק את תשומת-ליבו גם מה'ללמד' ומשאר חלקי התורה.

גישה זו באה לידי ביטוי ב'מדבר'. מדבר אינו מקום יישוב, אין בו בני-אדם אחרים ולא שום דבר שיכול להסיח את הדעת. ממש כך צריך יהודי לגשת ללימוד התורה - עליו להרגיש כאילו הוא במדבר, שאין לו מאומה מלבד התורה.... אך ב'מדבר' כשהוא לעצמו אין די, ויש צורך גם ב'סיני', מלשון שנאה. כשיהודי ניגש ללימוד התורה, לא די בכך שהוא מנתק את עצמו מענייני העולם, אלא הוא צריך לחוש שנאה כלפיהם. צריך שתהיה בו הרגשה שאינו יכול לשאת דברים שמחוץ לעולמה של תורה, מכיוון שהם מפריעים לגילוי אור התורה.

הכנה כזאת ללימוד התורה גורמת, שהאדם אכן יצליח לקבל את התורה, יצליח ב'ללמוד', ואז יוכל אחר-כך לעסוק כראוי גם ב'ללמד' וגם בטיפול נכון בענייני העולם. שהרי התכלית אינה לשנוא את העולם, אלא רק לבטל את העניינים הבלתי-רצויים שבו, ואדרבה - להפכם לטוב, ולגלות שמציאותם האמיתית אינה אלא בשביל התורה. ועד שהעולם כולו ייעשה "דירה לו יתברך", בביאת משיח-צדקנו, בגאולה האמיתית והשלמה.